

Theater Walhalla

Advies: positief, binnen budget

- ▶ Geadviseerd subsidiebedrag: € 614.000,-
- ▶ Gevraagd subsidiebedrag: € 950.000,-

Samenvatting van de aanvraag

“Stichting Theater op Katendrecht, roepnaam Walhalla, is als programmerend en producerend theater met drie zalen en het eigen productiehuis Werkplaats Walhalla een culturele ontmoetingsplek, gedreven door een onderzoekende houding die aansluit bij de nieuwste gedachten van spelers, makers en publiek. Met een constant gemiddeld bezettingspercentage van 85% kunnen we stellen dat publiek het theater goed weet te vinden en de beleving waardeert. Walhalla heeft een onderscheidend profiel en een breed eclecticisch programma met eigenzinnige, kleinschalige, laagdrempelige en verfrissende voorstellingen. Door tegendraadse combinaties, onverwachte context en de kruisbestuiving met verschillende partners weet Walhalla publiek, theatermakers, wijk en stad aan zich te binden. Walhalla wil toegankelijk zijn voor iedereen, uit alle bevolkingslagen. Dichtbij op Zuid, maar ook voor publiek uit andere delen van de stad en het land. Steeds meer kijkt Walhalla in de programmering naar de inhoudelijke zeggingskracht van het programma en de vraag hoe een voorstelling en/of de maker zich verhoudt tot de wereld waarin we leven. Blikvanger in de komende beleidsperiode is Metro Walhalla, een clubzaal waarmee Walhalla zich richt op een divers, jong, grootstedelijk publiek en op programma-organisaties die in de huidige Rotterdamse culturele infrastructuur – zeker op zuid – nog onvoldoende hun plek kunnen vinden.

In de nieuwe beleidsperiode gaat Theater Walhalla in de programmering en de producties sterker het accent leggen op de hernieuwde aandacht voor het vertellen van verhalen. Het is voelbaar dat makers zich bezighouden met actuele grootschalige onderwerpen en gebeurtenissen, zoals Me Too, Black Lives Matter, klimaatverandering, genderproblematiek, polarisering en de kloof tussen arm en rijk. Makers verhouden zich hiertoe, onderzoeken de eigen rol en bedenken nieuwe morele ijkpunten. Theaterzalen en productiehuizen spelen een belangrijke rol in het faciliteren en programmeren hiervan.

Walhalla vraagt in de nieuwe beleidsperiode meer aan binnen het Rotterdamse Cultuurplan dan in voorgaande beleidsperiodes. Dat heeft hoofdzakelijk te maken met de uitbreiding van de Walhalla-zalen. Waar in 2021-2024 Werkplaats Walhalla een nieuwkomer was, voegen we daar in 2025-2028 Metro Walhalla aan toe, de clubzaal waarvan wij de bouw met een eigen financieringsmix van 1,2 miljoen euro zelf hebben bekostigd. Een grote krachtsinspanning! In 2025-2028 vragen we daarom de Gemeente Rotterdam om mee te investeren in de programmering van deze nieuwe zaal. Voor productiehuis Werkplaats Walhalla vragen we net als de afgelopen jaren een exploitatiesubsidie aan, met daarin een kleine groei, zodat we de positie van het productiehuis verder kunnen verstevigen. Voor Theater en Kantine Walhalla is de gevraagde subsidie iets hoger door de verwachte groei in het bezoekersaantal, als gevolg van de bevolkingsgroei in Rotterdam(-Zuid). Dit vereist dat we de culturele voorzieningen laten meegroeien.

Walhalla wil daarom het aantal voorstellingen met ongeveer een kwart laten groeien, van 300 naar 370 voorstellingen per jaar in alle zalen. We vragen tevens meer aan omdat Walhalla de Fair Practice-code in de nieuwe beleidsperiode verder doorvoert. Ook het kunnen vervangen van de directie, die in de komende beleidsperiode de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, vraagt om een herziening van het salarishuis. Daarom doet Theater Walhalla een aanvraag van €950.000 subsidie per jaar in de Cultuurplanperiode 2025-2028.”

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistiek-inhoudelijke kwaliteit als zeer goed. Als pioniers met een hart voor kunst en cultuur hebben de oprichters Theater Walhalla met een goed team opgezet en uitgebouwd. Inmiddels is het een landelijk gerenommeerd theater dat veel aandacht heeft voor kleinkunst en muziektheater. De aanvrager heeft oog voor Rotterdamse makers en zoekt naar uitbreiding om een bredere groep van deze makers een plek te bieden.

De komende jaren zet Theater Walhalla in op het bestendigen van de organisatie, uitbreiden met clubzaal Metro Walhalla en verder pionieren met de wens een middenzaal te creëren. De aanvrager dient een bijzonder ambitieuze aanvraag in, die past en te verwachten is van een zeer ondernemende instelling. De aanwezigheid van kennis, het vakmanschap en de competenties die nodig zijn voor deze uitdijende organisatie is zeker aanwezig. Theater Walhalla is zich bewust van de plek in de culturele keten en werkt niet alleen, maar zoekt steeds partners. De aanvrager heeft een uitgebreid en waardevol netwerk met collega theaters, festivals, gezelschappen, producenten en individuele makers.

In de beschrijving van de programmering van Theater Walhalla wordt daar ook veel naar verwezen. De strategie de komende jaren is om meer in te zetten op, in de eigen woorden: “de nieuwe trend in theaterland: de hernieuwde aandacht voor het vertellen van verhalen. Wij constateren dat veel makers, vooral die met een bi-culturele achtergrond, steeds meer een directe manier van vertellen hebben waarbij de acteur zelf als het ware samenvloeit met het materiaal. Dat gebeurt steeds vaker vanuit het perspectief van de eigen geleefde ervaring. Dat lijkt logisch; er is in de wereld zoveel aan de hand dat theatermakers niet anders kunnen dan hierover te vertellen.” Van hieruit stelt Walhalla een programma samen dat zeggingskracht heeft voor de brede publieksgroepen die het huis wil verwelkomen. Elke zaal heeft een eigen karakter en bedient een eigen doelgroep. Daarnaast biedt Werkplaats Walhalla repetitieruimte en ondersteuning op het dramaturgische, productionele, promotionele en zakelijke vlak.

Walhalla heeft een eigen signatuur als initiërend, ondernemend theaterhuis met een sterke binding met de eigen stad. De kernwaarden betrokken, uitgesproken, verrassend en persoonlijk keren steeds weer terug in het programma en de werkwijze. Die oorspronkelijkheid is doorgevoerd tot in de visuele stijl die ter plekke, online en in de Walhallakrant wordt gebruikt.

Waarde voor de stad, de bewoner en de discipline

De commissie beoordeelt de waarde voor de stad, haar bewoners en de discipline als goed. De interconnectiviteit is goed. De partners waarmee Walhalla samenwerkt worden gevonden in de podiumkunsten in Rotterdam, de aandacht voor de cohesie op Katendrecht en de wens voor elke publieksgroep open te zijn. Hierdoor heeft Walhalla een mix van partners in de culturele en maatschappelijke sector, maar ook de ondernemers rondom het Deliplein en organisaties die de toegang tot cultuur betaalbaar houden, zoals We Are Public en Ticketbank. De strijd om de sociale en culturele cohesie op Katendrecht te behouden is bewonderenswaardig, met bijvoorbeeld Stichting Deliplein, de Kinderkunstkalender en een nieuwe functie voor 'het portierhuisje'.

Theater Walhalla is een sterke samenwerkingspartner voor makers uit de stad, en trekt hiervoor bijvoorbeeld samen op met Club Gewalt en O. Festival, in dit geval om het muziektheaterveld in Rotterdam te versterken. Daarbij is Walhalla vaak initiatiefnemer, of op zijn minst een belangrijke schakel. In het nieuwe vierjarenplan wordt met de start van Metro Walhalla nadrukkelijker ingezet op samenwerking met (gast)programmeurs en partners voor de ontwikkeling van jonge Rotterdamse comedians, spoken word artiesten en makers van kleinschalige muziekproducties. Dit leidt tot coproductiepartnerschappen met onder meer Expand Rotterdam, DNA Storytellers en Music Matters. De commissie leest niet terug hoe Metro Walhalla zich zal verhouden tot andere Rotterdamse aanbieders van vergelijkbaar programma.

De aanvrager maakt deel uit van OPROER, het landelijke netwerk van productiehuizen dat kennisdeling en het uitwisselen van speelplekken voor nieuwe makers tot doel heeft. Onder meer Karavaan, VIA ZUID, Theater de Generator, Likeminds en Podium Bloos zijn gelieerd. Daarnaast is er uitwisseling met vlakkevloertheaters in heel Nederland.

Voor de ontwikkeling van het internationale netwerk sluit Walhalla zich aan bij Stichting Raamwerk, een netwerk van programmeurs met de intentie om internationale makers/voorstellingen naar Nederland te halen.

Zoals de aanvrager zelf schrijft: "Op deze manier draagt Walhalla bij aan het internationale cultuurprofiel van de stad Rotterdam en wordt Katendrecht een aantrekkelijker bestemming voor toeristen."

Theater Walhalla is innoverend op het vlak van ondernemerschap en initieert vele samenwerkingen en formats. De organisatie haalde onder meer het Café Theater Festival naar Rotterdam, maakt het om het jaar een eigen kinder- en jeugdvoorstelling in het kader van Theater na de Dam, organiseert talkshows als Ken je dat niet horen dan, en festivals als Nacht van de Kaap en Dag van de Rotterdamse Trio's. Ook bouwde de organisatie op eigen initiatief de nieuwe clubzaal onder Kantine Walhalla. De commissie vindt de verwachtingen van de aanvrager voor de publieksaantallen in Metro Walhalla wel hoog ingeschat op basis van het aantal stoelen.

Op het vlak van inclusiviteit zet Theater Walhalla zich breed in. “In het opgewaardeerde Katendrecht gaat het Walhalla de komende jaren om het omarmen van álle soorten diversiteit en die is beslist niet verengd tot alleen kleur of seksuele voorkeur,” schrijft de aanvrager zelf. Met de brede programmering bereikt het theaterpubliek van verschillende leeftijden en sociale lagen, waarbij de relatief lage toegangsprijzen ervoor zorgen dat het aanbod financieel ook bereikbaar is voor de wat ‘kleinere beurs’.

Er is language-no-problem aanbod en aanbod dat zich vanuit de actuele onderwerpen opent naar verschillende gemeenschappen met thema’s als bestaanszekerheid, feminisme, LHBTIQ-thema’s, afkomst en racisme. Er is aandacht voor toegankelijkheid voor slechthorenden met de inzet van gebarentolken en schrijftolken. Het huis is toegankelijk gemaakt voor mensen met beperking. En met verschillende stichtingen samen maakt het theater dagjes uit mogelijk voor eenzame ouderen.

Zakelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de zakelijke kwaliteit als zwak. De aanvrager diende voor de Stichting Theater Walhalla en Stichting Werkplaats Walhalla aparte begrotingen in. De commissie spreekt zich uit over de geconsolideerde cijfers. De liquiditeitspositie en vermogenspositie van Stichting Theater Walhalla waren eind 2022 goed. De liquiditeitspositie en vermogenspositie van Stichting Werkplaats Walhalla waren eind 2022 matig. De ingediende meerjarenbegroting was onvoldoende gespecificeerd en bevatte onzorgvuldigheden.

Over de invulling van de organisatie voor 2025-2028 bestaat onduidelijkheid. De gegevens over het aantal fte in de begroting en in het formulier bedrijfsvoering komen niet overeen. Walhalla betaalt haar personeel volgens de cao Nederlandse Podia. Het gemiddelde salaris bedraagt, gebaseerd op de begroting, € 54.000,- per fte. Het gemiddelde uurtarief voor zzp’ers, gebaseerd op het formulier bedrijfsvoering, bedraagt € 44,-. Bij dit gemiddelde tarief wordt mogelijk net aan de fair pay-vereisten voldaan, maar dit is mede afhankelijk van de functies waarvoor zzp’ers worden ingeschakeld. Deze informatie is echter niet beschikbaar.

In de financiële bedrijfsvoering blijven verschillende zaken onverklaard. Aan de batenkant valt op dat Walhalla de bijdragen uit private fondsen raamt op € 210.000,- (2022: nihil). Het ontbreekt aan een nadere onderbouwing.

Verder verwacht de stichting dat de horeca-activiteiten de komende jaren winstgevend zijn. Deze verbetering wordt in het formulier bedrijfsvoering (deels) toegelicht: “Maar met de komst van Metro Walhalla zien we kansen om die marge iets te vergroten, bijvoorbeeld door het organiseren van borrels na afloop van voorstellingen, festivals en verhueringen.” De commissie vindt het voorbarig om de verwachting van een iets vergrootte marge in te boeken als winst.

In de begroting stijgen de beheerlasten van € 632.000,- in 2022 naar € 1.093.000,- per jaar in 2025-2028 (plus 73 procent). De huisvestingslasten stijgen van € 143.000,- per jaar naar € 309.000,- per jaar. Deze aanzienlijke groei wordt veroorzaakt door de uitbreiding met een nieuwe zaal, Metro Walhalla. Daarmee stijgen ook de activiteitenlasten van € 894.000,- in 2022 naar € 1.200.000,- per jaar in 2025-2028 (plus 33 procent).

De begroting veronderstelt een stijging van de totale personeelskosten met 65 procent naar € 1.100.000. Net als in 2022 sluit de personele bezetting in de specificatie onder post 12 niet aan bij het totaal van de activiteitenlasten en beheerlasten personeel (verschil € 53.000,-).

De personele bezetting is in de begrotingsperiode op 14 fte geraamd, een stijging van 4 fte ten opzichte van 2022. Walhalla verzuimt om in de aanvraag de personele groei nader toe te lichten of te onderbouwen.

Vermoedelijk hebben deze veranderingen te maken met de activiteiten van Metro Walhalla.

Walhalla opent met Metro Walhalla een nieuwe clubzaal. De stichting rekent voor de begrotingsperiode 2025-2028 op een groei van het aantal bezoekers (18 procent), een daling van het aantal producties (van 11 naar 8) en een lichte groei van het aantal presentaties. De geraamde stijging van de directe inkomsten (19 procent) is in lijn met de groeiende bezoekersaantallen.

Door de magere onderbouwingen van de beheer- en activiteitenlasten kan niet worden geverifieerd of de begroting realistisch en haalbaar is. De begroting is geen overtuigende vertaling van de plannen. Walhalla heeft een gevarieerde financieringsmix begroot. Door het ontbreken van de onderbouwing van de groei van de bijdrage private middelen, kan niet worden geverifieerd of de geraamde financieringsmix realistisch is. Met de onduidelijkheden in de begroting en het formulier bedrijfsvoering, kan de commissie wat betreft de continuïteit van de bedrijfsvoering niet anders dan het oordeel zwak geven. In de begroting rekent Walhalla met een forse stijging van beheer- en activiteitenlasten. Walhalla verzuimt om deze stijging nader te onderbouwen. Het is dan ook niet helder of de kosten realistisch zijn begroot. Dit vormt een risico voor een gezonde financiële bedrijfsvoering voor de toekomst.

Geadviseerd bedrag

De commissie adviseert om het subsidieniveau van 2024 te handhaven.